

Voorkomen fraude en schijnveiligheid

Nieuwe scholingsstructuur steigerbouw benadrukt specialisme

Recent is de Richtlijn Steigers geactualiseerd. Daarmee dient zich ook een nieuwe scholingsstructuur aan die tegenwicht biedt aan de valse certificaten die momenteel in omloop zijn. De nieuwe structuur geldt voor iedereen die steigers monteert en treedt uiterlijk 1 januari 2017 in werking. Welke gevolgen heeft de nieuwe structuur voor de branche en wat valt er te verwachten van het branchecertificaat, de persoons certificering en de EVC-trajecten? Deze en andere vragen werden beantwoord tijdens een VSB-forumdiscussie.

Voordat wordt ingegaan op de opleidingsstructuur is het goed om even stil te staan bij de Richtlijn Steigers waar de nieuwe structuur deel van uitmaakt. De

Dick Koster, Van der Panne Steigerbouw: 'Onderaannemers nu stimuleren om ook te investeren in opleiding en kwaliteit.'

richtlijn werd zo'n 5 jaar geleden geïntroduceerd en is sindsdien steeds aangepast aan de stand der wetenschap. De meest recente update zag in december 2013 het licht. Op de vraag wat het belang is van de Richtlijn Steigers voor de branche antwoordt René Scholts van SA Safety & Training Consultants: 'De richtlijn draait om kwaliteit en daarmee om een veilige steiger. Die koppeling tussen kwaliteit en veiligheid ligt eigenlijk vast in de Richt-

lijn Steigers.' Peter Rijnbeek vult aan: 'Met de Richtlijn Steigers willen we bedrijven de middelen bieden om een veilige steiger te bouwen. Je moet er op kunnen vertrouwen dat je 's avonds weer net zo gezond naar

Voor sommigen is het niet direct duidelijk dat het hier om de steigerconstructie en bijbehorende taak/risicoanalyse gaat.'

Nieuwe scholingsstructuur Een belangrijke aanpassing van de Richtlijn Steigers betreft de scholingsstructuur.

Waar bestaat die aanpassingen in grote lijnen uit? Peter Rijnbeek: 'De richtlijn kende een scholingsstructuur die eigenlijk al voorhanden was en door VSB en Fundeon was ingevuld. In de update komen nu nieuwe eindtermen die nadrukkelijker inspelen op de praktijk en de eisen van vandaag. Ook de functies zijn anders ingevuld. In de geactualiseerde versie wordt nu een onderscheid gemaakt tussen hulpmonteur, monteur, 1e monteur en voorman.' Peter Hecker van VSB vult aan: 'Achtergrond is de gedachte om de opdrachtgever te ontzorgen.

Die wordt altijd geconfronteerd met de vraag hoelang bepaalde kennis 'houdbaar' is. Dat wordt met de nieuwe scholingsstructuur van de richtlijn geregeld. Dat geldt ook voor de manier waarop men een bepaald scholingsniveau bereikt.' Miel Ferket ziet de update dan ook als een belangrijke mijl-

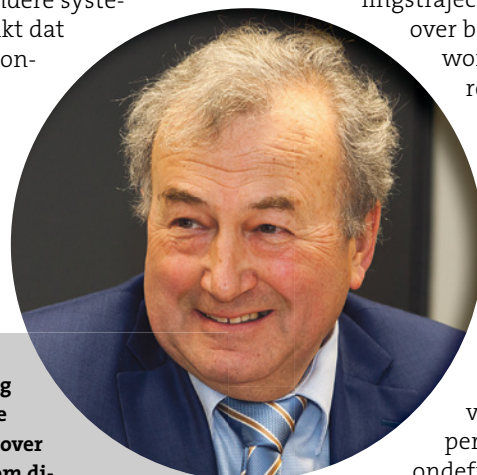

Marcel Koerts, Opleidingsbedrijf VSB: 'Bestaande competenties aantonen en zonodig aanvullen met deelcursussen.'

huis kunt gaan als je er 's ochtends op bent gaan staan. Daar is een veilige, betrouwbare steiger voor nodig die aan de laatste stand der wetenschap voldoet.'

Jan de Swert van Altrad Balliauw Groep: 'De Richtlijn Steigers kun je ook niet los zien van Europese ontwikkelingen. Op Europees niveau is er doelstellingswetgeving die in de verschillende landen vertaald is door branche- en vakverenigingen. Daarmee maakt de richtlijn tastbaar wat er in Europa gewenst wordt.' Miel Ferket van Scaffolding Training Europe vult aan: 'Waar wij in Nederland de Richtlijn Steigers hebben, kent men in België de Code van Goede Praktijken. Die code is op maat van het Koninklijk Besluit geschreven. In Nederland houden opdrachtgevers je echter meer aan de Richtlijn Steigers.'

Wie naar de meest recente update kijkt, zal al snel merken dat er meer veranderd is dan alleen de scholingsstructuur. Peter Rijnbeek licht toe: 'Een belangrijk punt is de overgang van standaard- en complexe steigers naar de begrippen fabrikant- en bedrijfsconfiguratie. Met de introductie van deze door het steigerbouwbedrijf (bedrijfsconfiguratie) of de fabrikant (fabrikantconfiguratie) opgestelde steigers wordt meer ruimte geboden voor standaardisatie. Een ander punt is de collectieve beveiliging. Die dient te allen tijde voorop te staan. Alleen wanneer het écht niet toepasbaar is, kan middels een Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) de collectieve beveiliging worden vervangen door andere systemen.' René Scholts denkt dat die overgang ook voor onduidelijkheid kan zorgen: 'Het begrip RI&E is geen eenduidig begrip en zou in de praktijk wel eens kunnen 'wringen'.

Miel Ferket, Scaffolding Training Europe: 'Grote uitdaging om mensen over de drempel te helpen om diploma te halen.'

paal: 'Vanuit de EU is de Richtlijn Veilig Werken op Hoogte samengesteld. In de richtlijn is onder meer vastgelegd dat valgevaar moet worden voorkomen. Daarnaast moet duidelijk worden gemaakt wat een taak inhoudt en welke bevoegdheden daarbij horen. Tenslotte is bepaald dat voldoende scholing en onderwijs nodig zijn. Dat is met deze update nu eindelijk vastgelegd. Daarin onderscheidt de Richtlijn Steigers zich van alle andere initiatieven.' Wouter Slob van Bouwradius: 'Waar het om gaat zijn kennis en vaardigheden. Daar moet iemand aan het eind van een scholingstraject in voldoende mate

over beschikken. Hoe die weg wordt afgelegd is minder relevant; daar biedt de nieuwe scholingsstructuur meerdere mogelijkheden voor.' Bovendien geeft de richtlijn duidelijkheid als het om opleiden gaat', vult Jan de Swert aan. 'In de wetgeving wordt gesproken over een bevoegd of bekwaam persoon. Dat is een wat ondefinieerbare term. Die term wordt nu door de update verhelderd.'

VSB-Forumdiscussie

De VSB-Forumdiscussie is een initiatief van de Vereniging van Steiger-, Hoogwerken en Betonbekistingbedrijven (VSB). Door hun jarenlange ervaring beschikken de VSB-leden over een onschatbare hoeveelheid kennis en deskundigheid. Die know-how wordt ook via de forumdiscussie overgedragen. Tijdens de discussie passeren onder meer de stand van de wetenschap, ontwikkelingen en aandachtspunten voor potentiële gebruikers de revue. De VSB-Forumdiscussie wordt vier maal per jaar georganiseerd, waarbij actuele of relevante onderwerpen centraal staan. De bijeenkomsten staan onder leiding van Frank de Groot, hoofdredacteur van BouwTotaal en vinden plaats onder auspiciën van de PR-commissie van de VSB.

V.l.n.r. met de klok mee: Gaston Vleminckx, Jan de Swert, René Scholts, Peter Rijnbeek, Wouter Slob, Dick Koster, Peter Hecker, Miel Ferket, Sjaak Rowinkel, Marcel Koerts, Martin Franke en Frank de Groot.

Deelnemers aan de VSB-Forumdiscussie over de nieuwe scholingsstructuur voor de steigerbouw waren Gaston Vleminckx en Jan de Swert van Altrad Balliauw Groep (Verrebroek, België), René Scholts van SA Safety & Training Consultants (Middelharis), Peter Rijnbeek, voorzitter van de Commissie Richtlijn Steigers, Wouter Slob van Bouwradius (Zoetermeer), Dick Koster van Van der Panne Steigerbouw (Rotterdam), Peter Hecker van VSB (Zoetermeer), Miel Ferket van Scaffolding Training Europe (Barendrecht), Sjaak Rowinkel van Harsco Infrastructure (Velsen) en Marcel Koerts van Opleidingsbedrijf VSB (Rotterdam).

Meerdere wegen

Met de komst van een nieuwe scholingsstructuur is altijd de vraag hoe dat in de praktijk geregeld wordt. Per slot van rekening is de uitvoering minstens zo belangrijk als de plannen die eraan vooraf gingen. Wie gaat de nieuwe scholingsstructuur invullen? Waar moet men terecht voor scholing en hoe verhouden die opleiders zich tot elkaar? Marcel Koerts van Opleidingsbedrijf VSB: 'Het verschil tussen opleidings- en cursusinstituten is dat de eerste opleidt voor een diploma en de tweede cursussen geeft die tot een certificaat leiden. In de Richtlijn Steigers wordt uitgegaan van een zogenaamd kwalificatiedossier dat voor alle scholing -ook cursussen- hetzelfde is. Voor Opleidingsbedrijf VSB is opleiden een kerntaak waarbij de nadruk ligt op de BBL-opleiding. Daarnaast geven we in samenwerking met verschillende partners cursussen.' Onderdeel van de nieuwe scholingsstructuur is een EVC-

Peter Hecker, VSB: 'Opdrachtgevers ontzorgen als het om 'houdbaarheid' van kennis gaat.'

ties aantoonbaar moet onderhouden middels persoonscertificatie. Dit moet al binnen 5 jaar na het behalen van het diploma.'

René Scholts: 'Zonder dat bijspijkeren gaan er echt problemen ontstaan. Bijvoorbeeld met pijp-

koppelingconstructies. Veel steigerbouwers die alleen maar ervaring kunnen hebben met systeemsteigers kunnen geen pijpkoppelingconstructies bouwen.' Dick Koster

van Van de Panne Steigerbouw:

'Waar het in onze branche om gaat, zijn vakmensen.

Als je pijpkoppelingconstructies niet snapt of niet kunt bouwen, ben je eigenlijk geen steigerbouwer. Een steigerbouwer moet een goede opleiding hebben. Daarna kan je in een bedrijf altijd een keuze maken welke kant je op wilt.' Miel Ferket beaamt dat: 'Je moet inderdaad een goede basis hebben. Op grond daarvan maak je een keuze voor de materialen waar je bedrijf mee werkt. Sommige bedrijven kiezen ervoor om de nadruk te leggen op meters maken, andere kiezen juist voor een niche-markt en onderscheiden zich op die manier. Je kunt het een beetje vergelijken met autorijden. Je leert het, maar na het behalen van je rijbewijs begint het leren pas écht. Dan pas kan je in de praktijk ervaren hoe het écht moet.'

Peter Rijnbeek, Commissie Richtlijn Steigers: 'Aantoonbare deskundigheid uit Arbowet nu tastbaar te maken.'

traject. Hierbij kunnen verworven competenties worden erkend. Wat valt er van dat traject verwachten? Marcel Koerts: 'Binnen het EVC-traject worden de ervaringen van een werknemer getoetst op basis van het kwalificatiedossier. Competenties die niet kunnen worden aangetoond, moeten door middel van deelcursussen of specifieke modules worden aangevuld. Het gaat dan vaak om theoretische kennis omdat de betreffende ervaring vaak in de praktijk is opgedaan. Je kunt het EVC-traject dan ook zien als een weg om tot een er-

Belangrijke datum

Een belangrijke datum in de agenda van iedereen die actief is in de steigerbouw, is 1 januari 2017. Op die dag wordt de nieuwe structuur werkelijkheid. Tot die tijd hebben bedrijven de tijd om hun werknemers op het juiste niveau te brengen. Om op het gewenste niveau te komen, staan drie mogelijkheden open: een diploma op MBO-niveau, een branchecertificaat met persoonscertificering of een EVC-traject leidend tot diploma.

Wat zijn de uitdagingen voor de branche? Dick Koster: 'Om te beginnen natuurlijk: zorgen dat je eigen medewerkers zo snel mogelijk over de juiste papieren beschikken. Daarnaast gaan wij ook breder: wij stimuleren onze onderaannemers heel actief om ook de kwaliteit te leveren die wij willen bieden. Dat betekent: diploma's halen. Dat is ook onze verantwoordelijkheid. Wij moeten ervoor zorgen dat goede mon-

varingscertificaat te komen. Dit ervaringscertificaat, zonodig aangevuld met specifieke cursussen en/of training, leidt tot een branchecertificaat of zelfs het officiële diploma.'

'Toch is er nog een grote slag te maken', aldus Miel Ferket. 'In de branche wordt nog vaak gedacht dat het aantonen van ervaringen voldoende is. Het gaat natuurlijk om het eindresultaat; dus de ervaringen én de cursussen. EVC's hebben twee kanten: een vakinhoudelijke en een procedurele. De vakinhoudelijke is daarbij echter wel het belangrijkste. Het moet niet een achterdeurtje zijn voor mensen die eigenlijk niet in staat zijn om hun diploma te halen. De 'tekorten' moeten eerst worden bijgespijkerd en pas dan komt het certificaat. Het is goed om daarbij te bedenken dat je een diploma over het algemeen voor het leven behaalt, maar dat je in de steigerbouw competen-

René Scholts, SA Safety & Training Consultants: 'Iedereen er van doordringen dat nu opleiden noodzakelijk is.'

Wouter Slob, Bouwradius: 'Weg naar kennis en vaardigheden minder relevant dan eindresultaat.'

Scholingsstructuur in één oogopslag

Waarom nieuwe scholingsstructuur?

- Duidelijkheid voor klanten: wie voldoet wel/niet?
- Duidelijkheid voor steigermontagebedrijven: welke opleiders te kiezen?
- Aantoonbare vakbekwaamheid voor de monteurs.
- Kwaliteit en veiligheid branche krijgt nieuwe impuls.
- Erkenning specialisme steigermonteurs.
- Upgraden van steigermonteur A en B naar Monteur en 1e Monteur.

Voor wie van toepassing?

- Voor iedereen die steigers monteert.
- Geborgd in Richtlijn Steigers.

Wanneer van kracht?

- Vanaf heden, maar uiterlijk voor iedereen vanaf 1 januari 2017.

Wat zijn de mogelijkheden?

- Diploma op MBO-niveau (erkenning overheid en branche).
- Branchecertificaat onder persoonscertificering (erkenning branche)

Hoe te bereiken?

- Opleidingsbedrijf VSB, trajecten leer/werk (BBL) en (deel-)cursussen/trainingen.
- Trainingen, cursussen met theorie en praktijk; gecertificeerd examen.
- Erkenning Verworven Competenties (EVC) traject.

Waar terecht?

- Opleiders die aantoonbaar werken conform hoofdstuk 7 Richtlijn Steigers.
- Certificerende instanties met juiste erkenning Raad voor de Accreditatie.
- Informatie via info@vsb-online.nl.
- Overzicht via richtlijnsteigers.nl en vsb-online.nl

Om de scholingsstructuur voor iedereen goed inzichtelijk te krijgen en overzichtelijk te houden, heeft de VSB verschillende routekaarten over de structuur, de diplomering en het EVC-traject samengesteld. Deze kunnen worden aangevraagd bij het VSB-secretariaat.

teurs hun diploma kunnen halen. Dat geldt voor ons én onze onderaannemers.' Sjaak Rowinkel van Harsco Infrastructure vult aan: 'Opleiding moet een permanent proces zijn met aandacht voor de praktische én theoretische kant van ons vak. Daar moet je als werkgever in investeren.' Miel Ferket vult aan: 'De grote uitdaging is om mensen over de drempel te helpen om dat diploma te gaan halen. Dat kan via verschillende wegen. Dat maakt het denk ik wat eenvoudiger maar er blijft toch een belangrijke taak voor de branche om te zorgen dat er mee begonnen wordt, óók voor het personeel dat wordt ingehuurd. Als STE zijn wij zelf in 1994 al begonnen met persoonscertificering conform ISO 17024. Daarmee ben je verzekerd van kwaliteit en eenduidigheid. Wij leiden op

en geven vervolgens de persoon over aan een certificatie-instelling, zoals DNV.

Het moet natuurlijk allemaal beginnen met registratie van alle steigerbouwers in een centraal register, dan pas is het ook te controleren en houden we het beheersbaar.'

Is de datum van 1 januari 2017 haalbaar met de opleidingscapaciteit die voorhanden is? René Scholts:

'Jazeker. Met Opleidingsbedrijf VSB, SA Safety, STE en Bouwradius is voldoende capaciteit voorhanden. Het is ech-

ter wel zaak dat iedereen er van doordringen raakt dat er moet worden aangepakt. We moeten erop aandringen dat het diploma wordt gehaald zodat we voorkomen dat iedereen zich pas ergens in 2016 laat

opleiden.' Peter Rijnbeek: 'Wij zullen duidelijk moeten maken dat er méér is dan de aantoonbare deskundigheid die in de Arbowet nu nog aan de werkgever wordt gesteld voor zijn werknemers. Grote opdrachtgevers hebben daar ook een verantwoor-

Sjaak Rowinkel, Harsco Infrastructure: 'Opleiding moet een permanent proces zijn.'

delijkheid. Die moeten erop toezien dat hun aannemers aan bepaalde eisen voldoen. Het helpt daarbij dat de overheid de Richtlijn Steigers steeds meer als stand van de wetenschap hanteert.'

(Advertentie)

Hakron
producten voor betonbouw

uitgebreid assortiment spouwankers

www.hakron.nl